

Využívanie fondov Európskej únie samosprávou na Slovensku

Michal STRIČÍK

Úvod

Na vyrovnanie regionálnych rozdielov v rámci EÚ bol vytvorený systém finančných nástrojov, ktorý je známy pod pojmom štrukturálne fondy¹. Štrukturálne fondy môžu využívať príjemcovia pomoci, medzi ktorých patrí aj samospráva na Slovensku, ktorá je tvorená obcami a mestami. Je samozrejmé, že jednotlivé obce a mestá sú súčasťou prirodzených regiónov, ktorých hospodárska úroveň je odlišná.

Činnosť Európskeho spoločenstva prostredníctvom štrukturálnych operácií podporuje dosiahnutie všeobecných cieľov stanovených v základných zmluvách o EÚ. Tu boli definované tri prioritné ciele, ktoré sú súčasne aj hlavnými cieľmi zohľadňujúcimi smer toku finančnej pomoci EÚ:

CIEĽ 1 – podpora rozvoja a štrukturálnych zmien regiónov so zaostávajúcim rozvojom, tzv. „zaostalé regióny,“

CIEĽ 2 – podpora hospodárskej a spoločenskej premeny oblastí, ktoré čelia štrukturálnym ťažkostiam,

CIEĽ 3 – podpora prispôsobovania a modernizácie politík a systémov vzdelávania, školenia a zamestnanosti. Tento cieľ poskytuje finančnú pomoc regiónom okrem regiónov, na ktoré sa vzťahuje Cieľ 1.²

1. Cieľ a metodika práce

Cieľom našej časti výskumu bolo predovšetkým zhodnotiť stav využívania fondov EÚ samosprávou na Slovensku.

Predmetom analytickej časti tejto práce je spracovanie časti dotazníka, ktorý bol vytvorený na Katedre ekonómie Podnikovohospodárskej fakulty Ekonomickej univerzity v Košiciach v rámci projektu VEGA č. 1/2553/05 „Riešenie niektorých problémov podpory rozvoja regiónov“. S ohľadom na zameranie tejto práce bola spracovaná časť dotazníka, ktorá sa dotýka využívania fondov EÚ. Dotazník obsahuje otázky zamerané hlavne na využívanie finančných zdrojov z predvstupových a štrukturálnych fondov EÚ, ďalej na problémy, s ktorými sa

---

¹ BABITZ, M., HARVAN, R.: Štrukturálne fondy EÚ na Slovensku a možnosti ich transparentnejšieho využívania. Bratislava, 2006, s. 9

² DRAHOŠOVÁ, A., FÁBEROVÁ, I., GAZDOVÁ, E.: *Prechod od predvstupovej pomoci k štrukturálnym fondov*. Bratislava: Merkury, 2003, s. 20

stretávajú obce a mestá a akými spôsobmi hľadajú zdroje na riešenie týchto problémov.

Dotazníkový prieskum, ktorý prebiehal v mesiacoch apríl až júl 2006, realizovala Katedra ekonómie Podnikovohospodárskej fakulty v Košiciach. Dotazník bolo možné vyplniť v elektronickej podobe a odoslať internetovou poštou. Spracované boli už vytriedené údaje zbavené nevyplnených dotazníkov - 176 dotazníkov, ktorých časť o využívaní prostriedkov z EÚ bola spracovaná podľa jednotlivých otázok slovne ako aj v tabuľkovej a grafickej podobe.

Analýza zdrojov financovania z fondov EÚ vychádzala z otázok dotazníkového prieskumu. Odpovede na jednotlivé otázky sú spracované v závislosti od charakteru danej otázky pomocou číselných údajov, percentuálne, prípadne slovnou charakteristikou. Číselné údaje sú usporiadané v tabuľkách a grafoch.

Otázky v dotazníku sa dajú rozdeliť do troch hlavných oblastí:

- oblasť predvstupových fondov,
- oblasť štrukturálnych fondov,
- ostatné – iné zdroje financovania, ako aj problémy samosprávy a ich riešenie získavaním finančných zdrojov.

2. Analýza dosiahnutých výsledkov

Výskumu sa zúčastnilo 176 obcí a miest, prevažne z Košického a Prešovského kraja. Dotazníkového prieskumu sa zúčastnili obce a mestá z okresov: Trebišov, Rimavská Sobota, Sobrance, Michalovce, Košice okolie, Košice mesto, Banská Bystrica, Detva, Vranov nad Topľou, Gelnica, Sabinov, Poprad, Prešov, Svidník, Humenné, Stará Ľubovňa, Bardejov, Brezno, Poltár, Kežmarok, Levoča, Lučenec a iné.

Podľa veľkosti bolo 19 % obcí s počtom obyvateľstva do 500 obyvateľov, 44 % do 2000 obyvateľov, 16 % obcí s počtom do 10000 obyvateľov. Ďalej sa prieskumu zúčastnilo 11 % obcí s počtom obyvateľov nad 10000 do 25000, ako aj 4 % obcí do 100000 obyvateľov a 1 % nad 100000 obyvateľov. V rámci tejto otázky 5 % obcí neuviedlo svoju odpoveď.

2.1. Analýza využívania predvstupových fondov EÚ

Na jednotlivé otázky zamerané na využívanie predvstupových fondov EÚ odpovedali respondenti nasledovne.

Otázka č. 1: Využila Vaša obec možnosti získavania finančných prostriedkov z predvstupových fondov EÚ?

Z celkového počtu vyplnených dotazníkov 176 na túto otázku odpovedalo 167 respondentov. Možnosti získavania finančných prostriedkov z predvstupových fondov využilo 91 opýtaných miest a obcí, čo predstavuje 52 % z celkového počtu. V rámci prieskumu 76 obcí túto možnosť nevyužilo a 9 obcí neodpovedalo. Vyššie

uvedené údaje sú zobrazené na grafe, kde je uvedená číselná hodnota danej odpovede ako aj percentuálny podiel na všetkých odpovediach. Finančnú pomoc z predvstupových fondov využívali hlavne obce s väčším počtom obyvateľov.

Obce a mestá, ktoré odpovedali na otázku č.1 „ÁNO“, mali uviesť fond o ktorý mali záujem. Tri obce využili možnosť získavania finančných prostriedkov z troch predvstupových fondov, trinásť obcí a miest žiadali financie z dvoch predvstupových, a ostatné obce, ktoré sa zúčastnili výskumu využili finančnú podporu z jedného fondu.

Až 64 obcí a miest využilo fond PHARE, 21 fond SAPARD, 11 fond ISPA a 17 z opýtaných využívalo iné možnosti. Medzi iné možnosti finančnej podpory obce uviedli: cezhraničnú spoluprácu, Intereg III, Fond sociálneho rozvoja, Štrukturálne fondy, Európsky sociálny fond - menšie obecné služby pre dlhodobo nezamestnaných, Opatrenie na renováciu a rozvoj obcí.

Otázka č. 2: Uvedte počet projektov, na ktoré ste žiadali príspevok z predvstupových fondov?

Zo zistených výsledkov vyplynulo, že 32 obcí podalo žiadosť na dva projekty, 24 obcí podalo žiadosť len na jeden projekt, 10 obcí podalo štyri projekty, 3 obce podalo žiadosti na sedem projektov, 2 obce podali žiadosti až na dvadsať projektov a jedna obec mala záujem o predvstupové fondy prostredníctvom 21 podaných projektov. Celkovo podali obce a mestá 413 projektov.

Tabuľka č.1

Počet podaných projektov z predvstupových fondov

Počet projektov:	Počet obcí:	Celkový počet projektov:
1	24	24
2	32	64
3	23	69
4	10	40
5	5	25
6	1	6
7	3	21
8	2	16
9	2	18
11	1	11
13	1	13
14	1	14
15	1	15
16	1	16
20	2	40
21	1	21
Spolu:	110	413

Zdroj: dotazníkový prieskum obce, vlastné prepočty

Otázka č. 3: Koľko projektov bolo schválených?

Až 26 obciam neboli schválené žiadne projekty, 48 obcí malo schválený jeden projekt, 21 obcí bolo úspešných a schválené mali 2 projekty, 2 obce mali schválené tri projekty, ďalšie dve štyri a jedna obec mala schválených osem projektov na financovanie z predstupových fondov. Deväť projektov mali schválené dve obce, jedna obec mala schválených desať a ďalšia až dvanásť projektov.

Z tabuľkových odpovedí vypláva, že obce a mestá sa v značnej miere zapojili do možnosti využitia predstupovej finančnej pomoci z EÚ. Môžeme konštatovať, že zo 413 projektov, ktoré si podali zúčastnené obce a mestá bolo 188 úspešných, čo predstavuje 45,53 % z celkového počtu podaných projektov.

Tabuľka č. 2

Počet chválených projektov z predstupových fondov

Počet projektov:	Počet obcí:	Celkový počet projektov:
0	26	0
1	48	48
2	21	42
3	2	6
4	2	8
5	2	10
6	2	12
7	2	14
8	1	8
9	2	18
10	1	10
12	1	12
Spolu:	110	188

Zdroj: dotazníkový prieskum obce, vlastné prepočty

2.2. Analýza využívania štrukturálnych fondov EÚ

V tejto časti odpovedali respondenti na naše otázky nasledovne.

Otázka č. 4: Využila Vaša obec možnosti získavania finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov EÚ?

Samospráva sa v pomerne veľkej miere zapojila aj do možnosti získavania financií zo štrukturálnych fondov.

Počet projektov podaných je o niečo nižší ako pri podávaní projektov z predstupových fondov, ale v podstate mestá a obce majú záujem o regionálny rozvoj prostredníctvom využívania fondov z EÚ.

Až 54% obcí z celkového počtu využilo možnosť financovania prostredníctvom štrukturálnych fondov EÚ.

Obce a mestá zapojené do výskumu mali najviac záujem získať finančné prostriedky z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ERDF) v celkovom počte 54 obcí. O Európsky sociálny fond (ESF) malo záujem 14 obcí. Len tri obce využili možnosť získania financií z Európskeho poľnohospodárskeho a záručného fondu (EAGGF).

O iné finančné prostriedky z Európskej únie mali záujem 4 obce. Ako iné finančné prostriedky obce uviedli INTERREG, cezhraničná spolupráca a nórsky finančný mechanizmus.

Otázka č. 5: Uvedte počet projektov, na ktoré ste žiadali príspevok zo štrukturálnych fondov.

Na základe získaných údajov 35 obcí podalo žiadosť len na jeden projekt, 29 obcí podalo žiadosť na dva projekty, 9 obcí podalo tri 8 obcí päť projektov. Jedna obec podala 31 projektov ďalšia obec mala záujem o štrukturálne fondy prostredníctvom až 34 podaných projektov. Obce a mestá podali spolu 350 projektov.

Tabuľka č. 3

Počet podaných projektov zo štrukturálnych fondov

Počet projektov:	Počet obcí:	Celkový počet projektov:
1	35	35
2	29	58
3	9	27
4	7	28
5	8	40
6	3	18
7	3	21
8	2	16
9	1	9
10	1	10
11	1	11
12	1	12
31	1	31
34	1	34
Spolu:	102	350

Zdroj: dotazníkový prieskum obce, vlastné prepočty

Otázka č. 6: Koľko projektov bolo schválených?

Až 37 obciam neboli schválené žiadne projekty, 37 obcí malo schválený jeden projekt, dva projekty malo schválených 17 obcí, 4 obce mali schválené tri projekty. Štyri projekty schválili 2 obciam a päť projektov mali schválené tiež dve obce. Spolu sedem projektov schválených bolo jednej obci, ktorá sa zúčastnila dotazníkového prieskumu. Jedna obec mala schválených sedemnást' a ďalšia až dvadsaťjeden projektov.

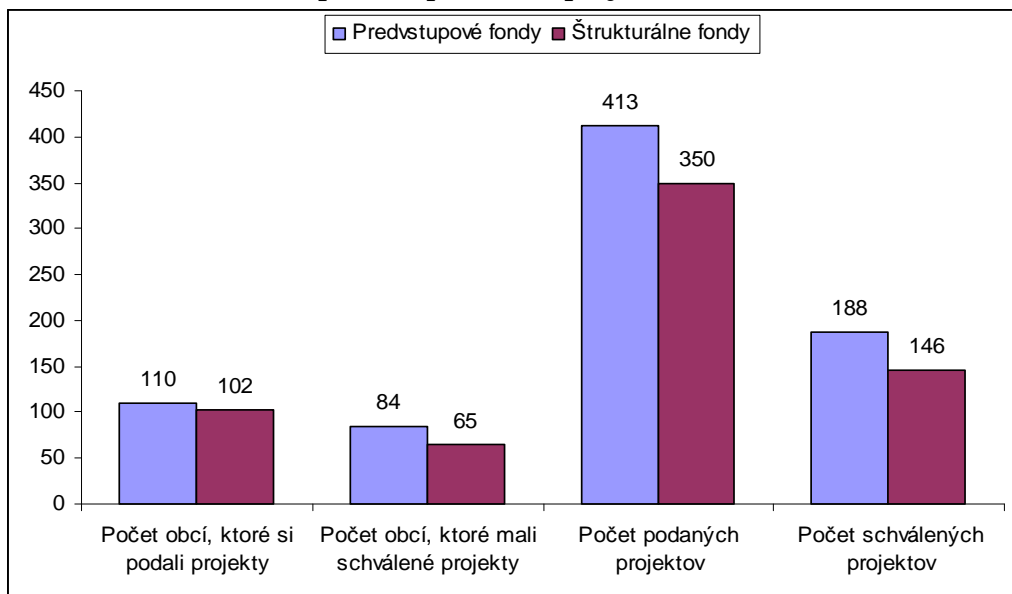
Tabuľka č. 4

Počet schválených projektov zo štrukturálnych fondov

Počet projektov:	Počet obcí:	Celkový počet projektov:
0	37	0
1	37	37
2	17	34
3	4	12
4	2	8
5	2	10
7	1	7
17	1	17
21	1	21
Spolu:	102	146

Zdroj: dotazníkový prieskum obce, vlastné prepočty

Porovnanie úspešnosti podávania projektov obcí a miest

Zdroj: dotazníkový prieskum obce, vlastné prepočty

Obce a mestá, ktoré sa zúčastnili výskumu, si spolu podali 350 projektov na získavanie finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov. Je to o 63 projektov menej ako to bolo v prípade predvstupových fondov. Z celkového počtu podaných projektov bolo 146 schválených, čo predstavuje 41,72 %. V porovnaní s predvstupovými fondmi je aj počet schválených projektov zo štrukturálnych fondov EÚ o 3,81 % nižší.

Po vyhodnotení odpovedí obcí a miest zúčastnených dotazníkového výskumu ako využili finančnú pomoc z predvstupových a štrukturálnych fondov môžeme povedať, že samospráva mala väčší záujem o predvstupové fondy.

Konkrétne 62,5 % obcí sa zaujímalo o predvstupové fondy a 58 % malo záujem o štrukturálne fondy z EÚ.

Porovnanie úspešnosti predvstupových a štrukturálnych fondov

	<i>Predvstupové fondy</i>	<i>Štrukturálne fondy</i>
<i>Počet obcí, ktoré si podali projekty:</i>	110	102
<i>Počet obcí, ktoré mali schválené projekty:</i>	84	65
<i>Percento úspešnosti:</i>	76,4%	63,7%
<i>Počet podaných projektov:</i>	413	350
<i>Počet schválených projektov:</i>	188	146
<i>Percento úspešnosti:</i>	45,53%	41,72%

Zdroj: dotazníkový prieskum obce, vlastné prepočty

Žiadosť o financovanie z predvstupových fondov si podalo 110 obcí prostredníctvom 413 projektov, z toho bolo úspešných 84 obcí (t.j. 76,4 %) a schválených projektov bolo 188. Percento úspešnosti schválených projektov z predvstupových fondov bolo 45,53 %.

O osem obcí menej, spolu 102 obcí si podalo žiadosť o finančnú podporu zo štrukturálnych fondov prostredníctvom 350 podaných projektov, no úspešných bolo len 65 obcí (t.j. 63,7 %), ktorým bolo schválených 146 projektov. Percento úspešnosti schválených projektov zo štrukturálnych fondov, ktoré žiadali obce a mestá bolo 41,72 %.

Otázka č. 7: Uvažuje Vaša obec o využívaní finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov EÚ do budúcnosti?

Väčšina miest a obcí, ktoré už využili možnosť čerpania finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov Európskej únie o tom uvažuje aj do budúcnosti. Až 80 %, t.j. 142 obcí zo zúčastnených na výskume, by v budúcnosti chcelo využiť možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ.

13 % obcí a miest vôbec neuvažuje s finančnou pomocou z Európskej únie – 22 obcí z opýtaných 176.

Otázka č.8: Z ktorých strategických dokumentov zameraných na regionálny rozvoj ste vychádzali pri písaní projektov zameraných na čerpanie finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov?

Obce a mestá pri písaní projektov zameraných na čerpanie financií zo štrukturálnych fondov najviac vychádzali zo strategického dokumentu „Program sociálneho a hospodárskeho rozvoja obce“ – až 89 obcí.

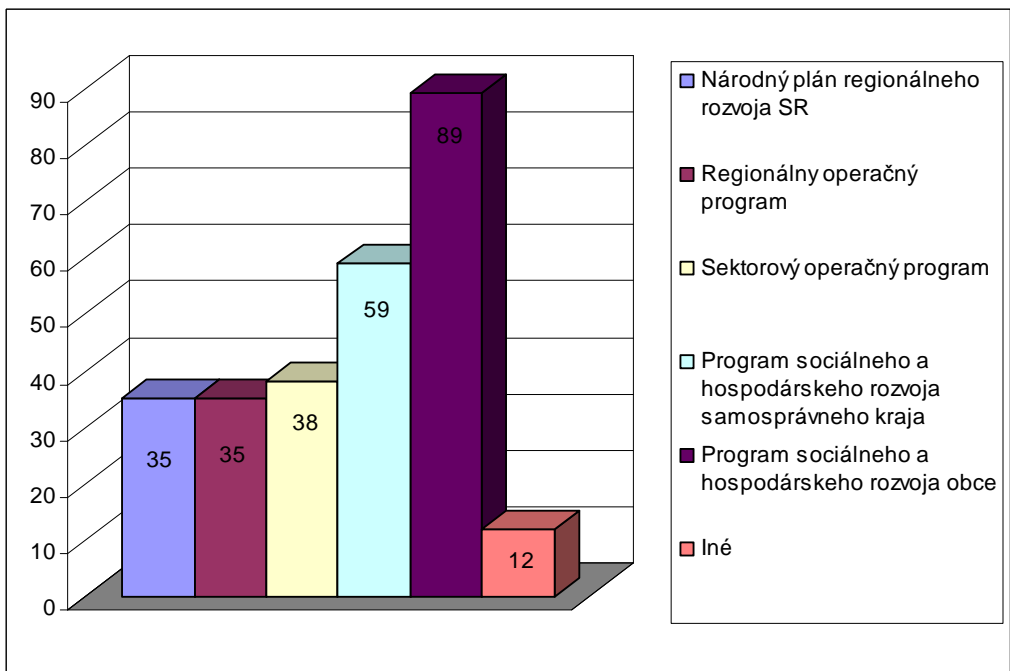

Z „Programu sociálneho a hospodárskeho rozvoja samosprávneho kraja vychádzalo 59 obcí a miest a 38 ich vychádzalo zo strategického dokumentu „Sektorový operačný program.“ Rovnaký počet obcí 35 vychádzalo z „Národného plánu regionálneho rozvoja „ a z „ Regionálneho operačného programu.“

Ako iné, obce a mestá uviedli tieto dokumenty: program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mikroregiónu, akčné plány, fond sociálneho rozvoja, národný akčný plán zamestnanosti, operačný program základnej infraštruktúry, plán hlavných úloh mesta, územný plán obce alebo dokumenty na základe vlastných potrieb samosprávy.

Graf č. 2

Strategické dokumenty samosprávy využívané pri písaní projektov

Zdroj: dotazníkový prieskum obce, vlastné prepočty

2.3. Ostatné otázky

V tejto časti prieskumu sme sa zamerali na ďalšie problémy, ktoré súvisia s využívaním finančných zdrojov z EÚ.

Otázka č. 9: Uvedte hlavné problémy, ktorým čelí vaša obec v súvislosti s rozvojom regiónu.

Za najzávažnejší problém orgány samosprávy v dotazníku vyznačili – nedostatočné financovanie (145 obcí a miest).

K ostatným hlavným problémom, ktorým čelia obce a mestá v súvislosti s rozvojom regiónu patrí napr.:

- nedostatočná infraštruktúra (17),
  - chýba kanalizácia alebo vodovod,
  - zlé prístupové cesty,
  - rekonštrukcia majetku v správe obcí a iné.,
- neochota spolupráce občanov, poslancov obecného zastupiteľstva, poslancov VÚC (9), vlády SR atď.,
  - nezamestnanosť (6),
  - zložitosť a nedostupnosť financovania z fondov EÚ, neúspešnosť podaných projektov a iné (6),
  - nedostatočná reklama obce, nedostatok vhodného personálu, nedostatok partnerov a investorov (5),
  - nekonečné riešenie problémov rómskej komunity (4),
  - odchod mladých ľudí za prácou (3),
  - nedostatok rozvojových aktivít ako je cestovný ruch alebo prosperujúce podniky (3),
  - nedostatok pracovných príležitostí (2),
  - chýbajúce spoje do práce (2),
  - znečistené životné prostredie (2),
  - nevysporiadané právne vzťahy a majetkové problémy (2),
  - slabá pripravenosť obcí pri riešení mikroregionálnych problémov (2).

Otázka č.10: Akým spôsobom financujete aktivity spojené s riešením vyššie uvedených problémov?

Odpovedajúce obce si mohli vybrať spôsob financovania z nasledujúcich zdrojov: vlastné zdroje, úvery od bánk, emisia cenných papierov, štrukturálne fondy a iné. Medzi iné finančné zdroje samospráva zaradila hlavne dotácie zo štátneho rozpočtu, sponzorské príspevky a granty z nadácií.

Z odpovedí vyplýva, že väčšina obcí (140) využíva financovanie z vlastných zdrojov, dosť veľké množstvo 103 obcí, považuje za možný zdroj financovania štrukturálne fondy. Úvery od bánk na riešenie problémov samosprávy využíva 60 respondentov a 30 obcí si vybralo spôsob financovania prostredníctvom iných zdrojov - dotácia zo štátneho rozpočtu, fondy od MF SR a environmentálny fond, granty ministerstiev, sponzorské príspevky, príspevky od urbárskych spoločností, dotácie z menších účelových zdrojov. Emisiu cenných papierov považujú za možný finančný zdroj len 3 obce.

Otázka č. 11: Aké prostriedky okrem pomoci z EÚ používate pri financovaní svojich projektov?

Na financovanie svojich projektov, okrem pomoci z Európskej únie využíva 157 obcí vlastné finančné zdroje, 84 obcí uviedlo, že získava finančné prostriedky z bánk. Z toho 73 obcí požíva pri financovaní svojich projektov kombináciu vlastných finančných prostriedkov a financie z banky.

Iné prostriedky požíva 36 obcí, medzi nimi dotácie štátu, transfery, sponzorské dary, dotácie rôznych ministerstiev a vlády.

3. Diskusia

Výskum nám ponúkol pohľad na situáciu v rozvoji miest a obcí. Prispel k tomu aj rozsah výskumu, keď sa vyhodnocovalo 176 vyplnených dotazníkov.

Celkovo môžeme povedať, že na základe vyhodnotenia dotazníkového výskumu sa dajú vysloviť závery, ktoré z neho vyplývajú.

Obce a mestá využili viac podporu z predvstupových fondov ako zo štrukturálnych. Zároveň sa podalo aj viac projektov o predvstupové fondy (413 projektov) ako o štrukturálne (350 projektov). Úspešnosť v podávaní projektov bola tiež vyššia v žiadostiach o predvstupové ako o štrukturálne fondy.

Z predvstupových fondov mali obce najväčší záujem o fond PHARE (64 pravdepodobne preto, lebo je zameraný na podporu v oblastiach budovania inštitúcií, na podporu investícií a tiež na podporu regionálneho rozvoja.

Väčšina miest a obcí, ktoré už využili možnosť čerpania finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov Európskej únie o tom uvažuje aj do budúcnosti – 80 % obcí zo zúčastnených na výskume.

Len 22 obcí neuvažuje v žiadnom prípade s finančnou pomocou z Európskej únie. Dôvodom nezájmu môžu byť legislatívne bariéry, alebo neschopnosť samosprávy splniť podmienky, ktoré sú na čerpanie finančných prostriedkov z EÚ stanovené.

Najčastejšie využívaný fond zo štrukturálnych fondov Európskej únie je Európsky fond regionálneho rozvoja (ERDF). Z tohto fondu sa pokúsilo získať finančné prostriedky až 54 obcí. O finančnú pomoc z Európskeho sociálneho fondu (ESF) malo záujem 14 obcí. Samospráva mala záujem o tieto fondy preto, lebo sú zamerané na vyrovnávanie regionálnych rozdielov a tiež na znižovanie nezamestnanosti. Obce a mestá, ktoré sa nachádzajú v zaostalejších oblastiach môžu mať väčšiu pravdepodobnosť získať finančnú pomoc z fondov EÚ.

Záujem o možnosť získania financií z Európskeho poľnohospodárskeho a záručného fondu (EAGGF) mali len tri obce.

Približne 80 % obcí a miest rieši hlavné problémy, ktorým čelí v súvislosti s rozvojom regiónu prostredníctvom vlastných finančných zdrojov. Až 59 % obcí požiada o pomoc pri riešení vzniknutých problémov Európsku úniu, prostredníctvom štrukturálnych fondov a 34 % obcí využije úvery od bánk.

K hlavným problémom, ktorým čelí samospráva patrí nedostatočná infraštruktúra, v mnohých obciach chýba kanalizácia alebo vodovod, sú tam zlé prístupové cesty. Ďalšie problémy, ktoré je potrebné riešiť, súvisia aj s motiváciou a kvalifikáciou zamestnancov vo verejnej správe, zložité vybavovanie akejkoľvek agendy pre občana, mnohonásobné návštevy úradov, získanie určitých dokladov je podmienené ďalšími dokladmi, slabé plošné pokrytie územia - strata času cestovaním, čakaním, opätovným vysvetľovaním a vypisovaním tlačív.

Z výskumu vyplynulo, že obce a mestá pri písaní projektov najviac vychádzali z Programu sociálneho a hospodárskeho rozvoja obce. Program sociálneho

a hospodárskeho rozvoja samosprávneho kraja bol nápomocný pre 59 obcí a miest, ktoré žiadali finančné prostriedky z EÚ.

Prínos pre regióny vidí samospráva v oblasti občianskej infraštruktúry pre verejný sektor, ktorých cieľom je podporiť trvalo udržateľný ekonomický a sociálny rozvoj v regiónoch pomocou obnovy a ďalšieho rozvoja kvality školstva, zdravotníctva, sociálnych služieb a kultúry, resp. kvality infraštruktúry podporujúcej tieto špecifické oblasti. Nakoľko hnacím motorom ekonomického a sociálneho rozvoja sú mestá a obce regionálneho významu, je potrebné podporovať ich rozvoj.

Záver

Dotazníkový výskum obcí a miest, zameraný na čerpanie finančných prostriedkov z Európskej únie nám ponúka obraz o súčasnom stave v danej oblasti. K objektívnosti výskumu môžeme pridať aj počet zúčastnených obcí, ktorých bolo 176.

Z výsledkov a analýz dotazníkového výskumu vyplynulo, že orgány samosprávy, ktorými sú obce a mestá, objavujú možnosť čerpania finančných zdrojov z fondov Európskej únie a rastie záujem o využívanie týchto finančných prostriedkov. Možno to povedať aj na základe toho, že obce požiadali o pomoc z predvstupových fondov EÚ podaním až 413 projektov, pričom 188 projektov bolo schválených, čo je 45,53 % úspešnosť. O 63 projektov menej, t.j. 350 projektov, bolo predložených samosprávou pri žiadaní finančných zdrojov zo štrukturálnych fondov EÚ. Percento úspešnosti v tomto prípade je 41,72 %, čo predstavuje 146 schválených projektov z fondov EÚ pre obce a mestá. Dôvodom nižšieho počtu podaných projektov mohli byť legislatívne bariéry, strach z rizika alebo nedostatok informovanosti o možnostiach získavania finančnej podpory z EÚ ako aj skrátené obdobie 2004-2006. Konkrétnym príkladom je aj reakcia na poslednú výzvu vyhlásenú Fondom sociálneho rozvoja a následné podanie projektu z Mestskej časti Košice-Juh, ktorá v spolupráci s pracovníkmi z magistrátu mesta Košice, VÚC Košice ako aj odborníkov z akademickej obce vypracovala spomínaný projekt reflektujúci na prioritu: Posilnenie sociálnej inklúzie a rovnosti príležitostí na trhu práce a opatrenie s názvom: Zlepšenie zamestnateľnosti skupín ohrozených sociálnym vylúčením³

Veľkou oporou pri riešení týchto nedostatkov sú činnosti rôznych poradných agentúr, ktoré poskytujú aj pre obce a mestá vzdelávaciu činnosť a informácie súvisiace s možnosťami získavania finančných prostriedkov z EÚ.

---

³ BAŠISTOVÁ, A.: Posilnenie sociálnej inklúzie a rovnosti príležitostí na trhu práce, názov opatrenia: Zlepšenie zamestnateľnosti skupín ohrozených sociálnym vylúčením. Fond sociálneho rozvoja, SO/RO pre SOP Ľudské zdroje, Názov projektu: „Ochranné krídla“. Žiadateľ Mestská časť Košice-Juh, Smetanova 4. Doba riešenia: 2007. ITMS kód: 11220100531

SR v súčasnosti využíva finančné prostriedky EÚ na rozvoj rôznych oblastí. V tejto súvislosti je dôležité, aby hlavným cieľom pri investovaní zdrojov zo štrukturálnych fondov EÚ bolo zvyšovanie konkurencieschopnosti a rastu celej ekonomiky. Doteraz schválené strategické dokumenty určujúce hlavné oblasti a priority SR, ktoré by mali byť financované z fondov EÚ v rokoch 2007-2013, sú plne kompatibilné s cieľmi NSRR.

Dosiahnutie maximálneho efektu podpory z EÚ je posilnené podporou regenerácie regiónov, a to hlavne v oblastiach s výraznými hygienickými a environmentálnymi nedostatkami, ako aj zlepšením ich dopravnej infraštruktúry.

Zvyšovanie kvality života v obciach spolu s ostatnými programami NSRR a NSPRV vo vidieckom prostredí posilní a zvýši konkurencieschopnosť a inovatívnu kapacitu regiónov.

Pri využívaní finančných zdrojov z EÚ je potrebná aj iniciatíva a kreativnosť samotných zamestnancov obcí a miest, aby vedeli vypracovať projekty, ktoré sú v súlade s cieľmi regionálneho rozvoja a zároveň pomáhajú subjektom samosprávy v zavádzaní potrebných inovácií a vedú k rozvoju daného regiónu.

Kľúčové slová

samospráva, mestá a obce, región, štrukturálne fondy

Literatúra

1. BABITZ, M., HARVAN, R.: Štrukturálne fondy EÚ na Slovensku a možnosti ich transparentnejšieho využívania. Bratislava, 2006, s. 9, ISBN 80-89244-00-9
2. BAŠISTOVÁ, A.: Posilnenie sociálnej inklúzie a rovnosti príležitostí na trhu práce, názov opatrenia: Zlepšenie zamestnateľnosti skupín ohrozených sociálnym vylúčením. Fond sociálneho rozvoja, SO/RO pre SOP Ľudské zdroje, Názov projektu: „Ochranné krídla“. Žiadateľ Mestská časť Košice-Juh, Smetanova 4. Doba riešenia: 2007. ITMS kód: 11220100531
3. CEHLÁR, M., KRŠÁK, B., LESINAKOVÁ, A.: Predvstupové a štrukturálne fondy Európskej únie. Edičné stredisko fakulty BERG Technickej univerzity v Košiciach, 2004, ISBN 80-8073-128-4
4. DRAHOŠOVÁ, A., FÁBEROVÁ, I., GAZDOVÁ, Ľ.: Prechod od predvstupovej pomoci k štrukturálnym fondov. Bratislava: Merkury, 2003, s. 20, ISBN 80-89143-00-8
5. FETISOVOVÁ, E.: Finančné prostriedky pre malé a stredné podniky zo štrukturálnych fondov EÚ. In: *Ekonomika, financie a manažment podniku – rok 2003: zborník príspevkov z medzinárodnej konferencie FPM, FPM Bratislava 2003*, ISBN 80-225-1759-3
6. STRIČÍK, M.: Pripravenosť regiónov na čerpanie finančných prostriedkov z Európskej únie. In: *Ekonomika firiem 2004: Zborník*

- z medzinárodnej konferencie. Podnikovohospodárska fakulta v Košiciach, Ekonomická univerzita v Bratislava, 2004, ISBN 80-225-1879-4
7. STRIČÍK, M., BAČOVÁ, M., KRŠÁK, B.: Využívanie fondov Európskej únie malými a strednými podnikmi na Slovensku. In: *Zborník z konferencie Slovenská Ekonomika Mýty A Fakty O Realite*. EU PHF Košice, 2006, s.576-590, ISBN 80-225-2217-1
  8. Zákon NR SR č. 503/2001 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja

Summary

The main objective of the report "The Exploitation of the EU Funds by municipals in the Slovak republic" was to review the situation in the exploitation of financial resources from structural funds EU by Slovak's municipals.

Having analyzed the survey we have found out that out of 176 respondents 110 have taken the advantage of the possibility to develop a project supported by the Pre – Accession funds EU. The total number of supplied Pre – Accession projects was 413. 188 projects were successful, which is 45,53 % of all supplied projects. As for the structural funds EU, 102 respondents were interested. They supplied 350 projects from which 146 were successful.

Upon the survey we found out that there is an ongoing interest in the funds EU among Slovak's municipals.

Adresa autora

Ing. Michal Stričík, PhD.

Katedra ekonómie

Podnikovohospodárska fakulta v Košiciach

Ekonomická univerzita v Bratislave

Tajovského 13, 041 30 Košice

Slovensko

Tel.: +0421(0)55 / 622 19 55

Fax.: + 0421(0)55 / 623 06 20

E-mail: stricik@eumi.sk